

מבוא ל-RDA

Resource Description & Access

תיאור משאב וגישה

מאת רואי כהן
ראש מחלקת קיטלוג
הספרייה המרכזית ע"ש אלישר
הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל

הוצג במסגרת פורום ניהול משאבים, 18.11.2013

© Roy Cohen, Elyachar Central Library, The Technion – Israel Institute of Technology
royc@cl.technion.ac.il

מבוא

RDA נוצר עקב הצורך בעדכון רציני של כללי הקיטלוג על מנת להתאימם למאה ה-21.

בסוף שנות ה-90 החלה עבודה על המהדורה השלישית של AACR. עקב השינויים המהותיים במהדורה החדשה הוחלט על שינוי השם ל-RDA במקום AACR3. השינויים הבולטים:

- התבססות על הקונספט החדש: דרישות פונקציונליות לרשומות ביבליוגרפיות (FRBR)
- התייחסות לסוגי חומר שונים ומגוונים, בעיקר במדיה האלקטרונית.
- הכללים הם כבר לא רק אנגלו-אמריקאים אלא בינלאומיים.

מאחורי ה-RDA נמצאת ועדת ההיגוי לפיתוח ה-RDA הנקראת:
The Joint Steering Committee for Development of RDA

מבוא

RDA TOOLKIT
Technion Israel Institute of Technology

RDA TOOLS RESOURCES
RDA Quick Search Profile Name Password

- RDA

- RDA Table of Contents
- + 0: Introduction
- Section 1: Recording Attributes of Manifestation & Item
 - + 1: General Guidelines on Recording Attributes of Manifestations and Items
 - + 2: Identifying Manifestations and Items
 - + 3: Describing Carriers
 - + 4: Providing Acquisition and Access Information
- Section 2: Recording Attributes of Work & Expression
 - + 5: General Guidelines on Recording Attributes of Works and Expressions
 - + 6: Identifying Works and Expressions
 - + 7: Describing Content
- Section 3: Recording Attributes of Person, Family, & Corporate Body
 - + 8: General Guidelines on Recording Attributes of Persons, Families, and Corporate Bodies
 - + 9: Identifying Persons
 - + 10: Identifying Families
 - + 11: Identifying Corporate Bodies
- Section 4: Recording Attributes of Concept, Object, Event & Place
 - 12: General Guidelines on Recording Attributes of Concepts, Objects, Events, and Places
 - 13: Identifying Concepts
 - 14: Identifying Objects
 - 15: Identifying Events
 - + 16: Identifying Places
- Section 5: Recording Primary Relationships Between Work, Expression, Manifestation, & Item
 - + 17: General Guidelines on Recording

GET STARTED WITH THE RDA TOOLKIT!

It's as easy as . . .

Log in to Your Subscription

If your institution's name is visible in the upper right corner of the window, then you're already logged into your subscription. If not, enter your subscription Account ID and Password in the login boxes.

Create a User Profile

Next, create a User Profile by clicking the "Create" button. If you already have a User Profile, enter your Profile Name and Password in the login boxes. Solo-users are automatically logged into their User Profile when they log into their subscription.

Browse or Search

On the RDA tab to the left, click the plus sign to expand and browse the RDA table of contents. On the Tools tab you can browse the RDA Element Set as well as workflows and maps. Search RDA only from the "RDA Quick Search" box above, or use Advanced Search to search RDA and other documents.

Need Assistance?

- Click the "Help" link in the lower left corner to visit our Quick Start Guide
- Request Support
- For an overview of RDA: Resource Description and Access and the RDA Toolkit—including how to create a User Profile, to browse and search, to use workflows and mappings, and to leverage your existing knowledge of AACR2 and MARC as an entry into RDA cataloging—sign up for a free RDA Toolkit Essentials webinar or watch a video of past webinars.

הנחיות הקיטלוג של RDA מרוכזות באתר RDA Toolkit

מבוא

אמנות הקיטלוג

תיאור והנגשת משאבי מידע הלכה ומעשה
על פי כללי הקיטלוג הבין-לאומיים ונהלי הקיטלוג המקובלים בישראל

פרופ' אלחנן אדלר, המכללה האקדמית לחיטרך ע"ש דוד ילין
 ד"ר רחל קדר, אוניברסיטת בר-אילן

מהדורה ראשונית, סתיו 2013

הקדמה

פרק 1: עקרונות ארגון מידע ביבליוגרפי (ת. עדכון 25.10.2013)

פרק 2: נקודות גישה (ת. עדכון 31.10.2013)

פרק 3: נקודות גישה – אנשים ומשפחות (ת. עדכון 29.10.2013)

פרק 4: נקודות גישה – תאגידים (ת. עדכון 29.10.2013)

פרק 5: כותרים וכותרים אחידים (בהכנה)

פרק 6: רשומות זיהוי והפניות (ת. עדכון 31.10.2013)

פרק 7: כללי תיאור (בהכנה)

פרק 8: משאבים מתמשכים ומשולבים (בהכנה)

פרק 9: משאבים לא-ספריים (בהכנה)

נספח א: תקן "מרק" לקידוד מידע ביבליוגרפי (בהכנה)

נספח ב: רשימת מונחים מקשרים

נספח ג: תעתיק עברי-לועזי (בהכנה)

תגובות והצעות ל- elhanana@savion.huji.ac.il + Rochelle.Kedar@biu.ac.il

הספר האלקטרוני "אמנות הקיטלוג" באתר הספרייה
 הלאומית הוא גרסה ישראלית ל-RDA.
 המחברים: פרופ' אלחנן אדלר וד"ר רחל קדר.
 הספר נגיש חינם ומתעדכן לפי הצורך.

לוחות זמנים לקיטלוג לפי RDA בארץ:

- דצמבר 2013 – הצגת המלצותיה של תת-ועדת קיטלוג RDA לפני ועדת הקיטלוג הארצית.
- פברואר 2014 – תחילת קיטלוג לפי RDA בארץ והשלמת הספר "אמנות הקיטלוג".

הכוונה היא לקטלג מנקודה מסוימת קדימה ולא להתייחס
 לרשומות שכבר קוטלגו.

מושגי יסוד

דרישות פונקציונליות לרשומות ביבליוגרפיות Functional Requirement for Bibliographic Records (FRBR)

קבוצה 1 – תוצרי המשאב: יצירה, ביטוי, התגלמות, פריט
Work, Expression, Manifestation, Item (WEMI)

קבוצה 2 – האחראים למשאב: אדם, משפחה, תאגיד

קבוצה 3 – נושאי המשאב: קונספט, אובייקט, אירוע, מקום + קבוצות 1, 2

קבוצה 1: יצירה, ביטוי, התגלמות, פריט

- היצירה היא עבודה אינטלקטואלית או אמנותית מובחנת
מאפיינים: שם, סוגה (רומן, שירה, ביוגרפיה, מחקר...), תאריך, מקום...
- הביטוי הוא הצורה האינטלקטואלית או האמנותית של היצירה
מאפיינים: סוג תוכן (טקסט, מוזיקה, תמונה, סרט...), שפה, תאריך...
- ההתגלמות היא המימוש הפיזי של הביטוי
מאפיינים: כותר, ציון אחריות, מהדורה, הוצאה לאור, סדרה, ISBN...
- הפריט הוא יחידה קונקרטית של ההתגלמות
מאפיינים: ברקוד, הקדשה, מצב פיזי, הגבלת גישה, היסטוריית השאלות...

קבוצה 1: יצירה, ביטוי, התגלמות, פריט

"המלט" מאת שייקספיר

יצירה

↓ באה לידי ביטוי

טקסט בעברית בתרגומו של אברהם שלונסקי

ביטוי

↓ מתממש ע"י

הספר "המלט, נסיך דנמרק"
בהוצאת ספרית פועלים, 1971

התגלמות

↓ מיוצגת ע"י

עותק של הספר בספרייה המרכזית בטכניון
עם ברקוד 000001005479

פריט

קבוצה 1: יצירה, ביטוי, התגלמות, פריט

מחקר בנושא הפרעות שינה
פרי עבודתו של פרופ' פרץ לביא

↓ באה לידי ביטוי

טקסט באנגלית

↓ מתמש ע"י

The book "The enchanted world of sleep"
Published by Yale University Press, 1996

↓ מיוצגת ע"י

עותק של הספר בספרייה לרפואה של הטכניון
עם ברקוד 000008284396

יצירה

ביטוי

התגלמות

פריט

תצוגה היררכית לפי קבוצה 1

The count of Monte Cristo
 Dumas, Alexandre, 1802-1870

Text, Hebrew

[הרוזן ממונטה קריסטו / אלכסנדר דימא : תרגם ועיבד : מיכה פרנקל.](#)
 ירושלים : כתר, 2012.

[הרוזן ממונטה קריסטו / אלכסנדר דימא : נוסח עברי – בינה אופק.](#)
 תל אביב : עופרים, 1999.

Text, English

[The count of Monte Cristo / Alexandre Dumas \(père\) : translated and with an introduction and notes by Robin Buss.](#)
 London, Penguin Books Ltd., 2003

Motion Picture

[The count of Monte Cristo / \[directed by Kevin Reynolds\]](#)
 Burbank, CA : Touchstone Home Entertainment, 2002.

Performed Music

[The count of Monte Cristo: highlights from the musical](#)
 Vienna : HitSquad Records, 2008.

תצוגה היררכית לפי קבוצה 1

The Taming of the Shrew.
 Shakespeare, William, 1564-1616

Text, Hebrew

[אילוף הסוררת ; כטוב בעיניכם / ויליאם שקספיר ; תרגם רפאל אליעז ; כטוב בעיניכם – תרגמה לאה גולדברג. תל אביב : הקיבוץ המאוחד, 1971.](#)

Text, English

[The taming of the shrew.](#)
 New York : SparkNotes, 2004.
[No Fear Shakespeare](#)

Motion picture

[The Taming of the Shrew \[DVD\] \(1967\) / by William Shakespeare; directed by Franco Zeffirelli.](#)
 [London] : Columbia Tri-Star, 2001.

Related Works:
 ShakespeaRe-Told.
 Percival, Brian [and others]

Motion picture

[Shakespeare Retold \[DVD\] / directed by Brian Percival \[and others\].](#)
 [UK] : BBC Home Entertainment, 2005.

קבוצה 1: יצירה, ביטוי, התגלמות, פריט

חידון: זהו את היצירה, הביטוי, ההתגלמות והפריט:

התגלמות

1. אנחנו צריכים להזמין את הספר הזה.

ביטוי

2. אני רוצה לקרוא את הספר הזה באנגלית.

פריט

3. הספר שלי אבד.

יצירה

4. הסרט הזה מבוסס על הספר שאני הכי אוהב.

קבוצה 1: יצירה, ביטוי, התגלמות, פריט

תצוגת רשומה מלאה כיום נראית כך:

Location	Technion Libraries
UDC Number	821.111-2
Author	שקספיר, ויליאם
Title	המלט. נסיך דנמרק / ויליאם שקספיר ; עברית אברהם שלונסקי.
Published	מרחביה : ספרית פועלים, 1971.
Description	180 ע'.
Series	ספרי מופת
Language	HEB
Gen. Note	שם המקור: Hamlet / William Shakespeare
Added Entry	שלונסקי, אברהם
Added Title	Shakespeare, William Hamlet

מקראה:

יצירה

ביטוי

התגלמות

פריט

תצוגת רשומה לפי קבוצה 1

Work	ID: w123456789
Preferred name	Hamlet
Variant name	The Tragedy of Hamlet, Prince of Denmark
Author	Shakespeare, William, 1564-1616
Year	Approximately 1600-1602
Language	English
Place	England
Genre	Tragedy
Intended Purpose	Stage play
Setting Place	Kingdom of Denmark
Synopsis	en.wikipedia.org/wiki/Hamlet

Expression	ID: e123456
Content	Text
Type	Translation
Language	Hebrew
Translator	Shlonsky, Avraham
Date	1971

Manifestation	ID: m12345
Title	המלט, נסיך דנמרק
Statement of Responsibility	ויליאם שקספיר : עברית אברהם שלונסקי
Publisher	ספרית פועלים
Publisher's Place	מרחביה
Publishing Date	1971
Series	ספרית מופת

Items					
Item 1	Elyachar Central Library	Two Weeks	FLOOR B	ספרות עברית: שקס	Request
Item 2	Elyachar Central Library	Two Weeks	FLOOR B	ספרות עברית: שקס	Request
Item 3	Elyachar Central Library	Two Weeks	FLOOR B	ספרות עברית: שקס	Request

תצוגת רשומה מלאה בעתיד
עשויה להיראות כך:

קבוצה 2: אדם, משפחה, תאגיד

חדש ב-RDA:

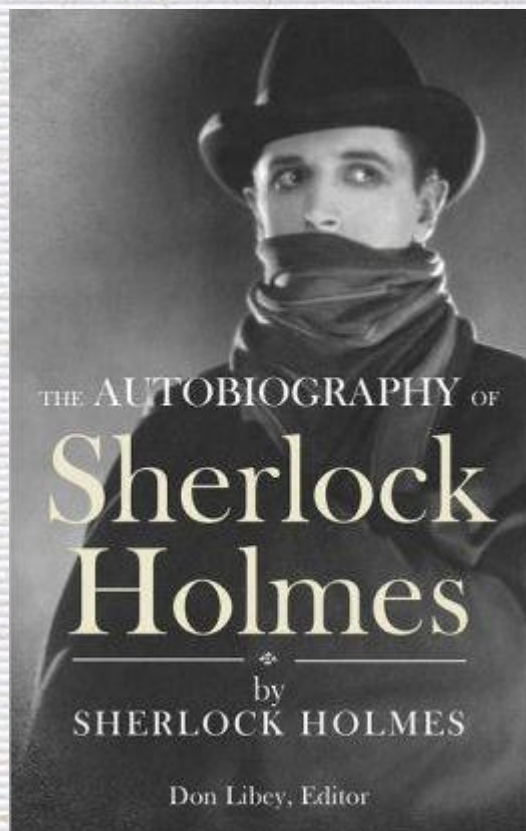
משפחה – "שני אנשים או יותר שלהם יש קשר לידה, נישואים, אימוץ או כל קשר משפחתי אחר, או כאלה המציגים עצמם כמשפחה."

- משפחה כוללת גם שושלת, בית מלוכה, שבט וכדומה. למשל: הורדוס (בית מלוכה), רוטשילד (משפחה), שטראוס (משפחה), בנאי (משפחה)...
- לרוב משפחה היא היוצרת או הנושא של משאב מידע.

אדם – עכשיו כולל גם: אנשים פיקטיביים, וישויות אמיתיות או פיקטיביות שאינם בני אנוש.

קבוצה 2: אדם, משפחה, תאגיד

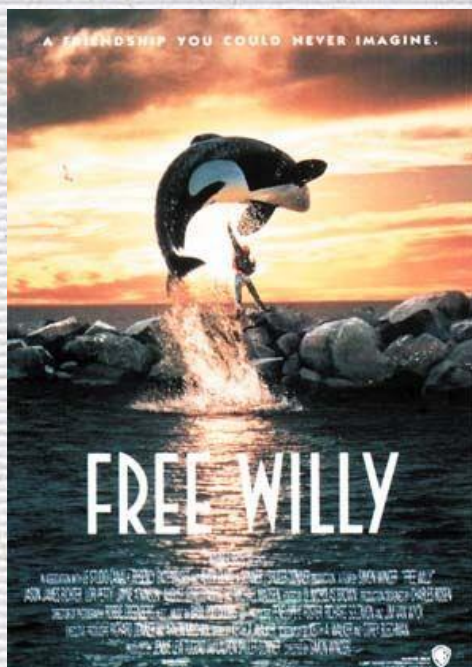
דמות אנוש פיקטיבית כמחברת

ISBN: 9781477479155
Author: **Holmes, Sherlock**
Editor: Libey, Donald R., 1944-
Title: The autobiography of Sherlock Holmes /
by **Sherlock Holmes** ; edited by Don Libey.
Publication: San Francisco: Campbell & Lewis
Publishers, 2012.
Description: 132 pages.
Subject: Holmes, Sherlock -- Fiction

קבוצה 2: אדם, משפחה, תאגיד

ישות אמיתית שאינה בן אנוש כשחקנית

ISBN: 9780790719030
Director: Simon Wincer
Title: Free Willy / Warner Bros. in association with Le Studio Canal+, Regency Enterprises and Alcor Films.
Publication: Burbank, Calif. : Warner Home Video, 1993.
Distribution: Warner Bros.
Description: DVD (112 min.) : sound, color ; 12 in.
Actor: Ritcher, Jason James
Actor: Keiko, approximately 1976-2003
Subject: Children's films
Subject: Feature films

קייקו היה הלווייתן ששיחק בתפקיד הלווייתן ווילי בסרט "לשחרר את ווילי", ראו ערך של קייקו [בוויקיפדיה](#), וב-[IMDb](#)

קבוצה 3: קונספט, אובייקט, אירוע, מקום

הקבוצה השלישית מכילה את ישויות הנושאים של משאבי המידע:

- קונספט/מושג
- אובייקט
- אירוע
- מקום
- + כל ישות אחרת מקבוצות 1 ו-2. (למשל: יצירה כנושא, אדם כנושא)

הערה:

ועדת ההיגוי של RDA עדיין עובדת על קבוצה זאת – כולל מאפייני הישויות שלה וההקשרים שבין הישויות.

AACR2 לעומת RDA

תיאורים מילוליים ברשומות קיטלוג

AACR2	RDA
<p> p. i.e. ill. col. ed. S.l. s.n. n.d. ca. 1837 1836 or 7 18th cent. 3 vol. ca. 200 p. 48 [i.e. 96] p. [16] p. of plates </p>	<p> pages that is illustrations color edition [place of publication not identified] [publisher not identified] [date of publication not identified] approximately 1837 1836 or 1837 18th century 3 volumes approximately 200 pages 48, that is, 96 pages 16 unnumbered pages of plates </p>

AACR2 לעומת RDA

שלושה אלמנטים חדשים לתיאור סוגי פורמט וחומר: תוכן, מדיה ומנשא

Material type	Content (תוכן)	Media (מדיה)	Carrier (מנשא)
printed book	text	unmediated	volume
electronic book	text	computer	online resource
audiobook on CD	spoken word	audio	audio disc
movie on DVD	two-dimensional moving image	video	video disc
printed map	cartographic image	unmediated	sheet
music CD	performed music	audio	audio disc
digital image	still image	computer	online resource
online PDF	text	computer	online resource
printed serial	text	unmediated	volume
online serial	text	computer	online resource
microfilm	text	microform	microform reel

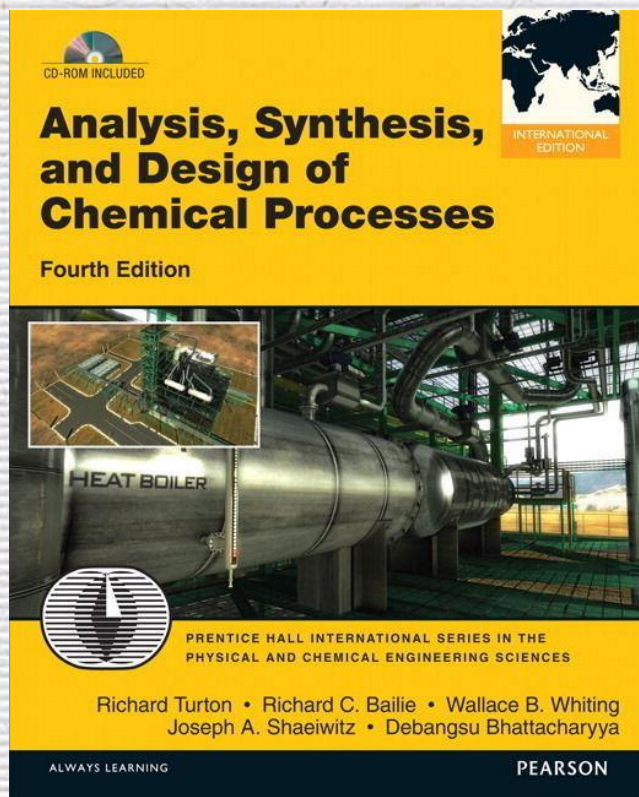
AACR2 לעומת RDA

שלושה אלמנטים חדשים לתיאור סוגי פורמט וחומר: תוכן, מדיה ומנשא

AACR2	RDA
<p>Title: Catalysis by ceria and related materials [electronic resource] / edited by Alessandro Trovarelli, Paolo Fornasiero.</p> <p>Description: 1 online resource : (xx, 888 p.) : ill. (some col.).</p>	<p>Title: Catalysis by ceria and related materials / edited by Alessandro Trovarelli, Paolo Fornasiero.</p> <p>Content type: text Media type: computer Carrier type: online resource</p>
<p>Title: C&C++ multimedia cyber classroom [electronic resource] / Deitel & Deitel</p> <p>Description: 1 CD-ROM Material Type: CDROM</p>	<p>Title: C&C++ multimedia cyber classroom / Deitel & Deitel</p> <p>Content type: text Media type: computer Carrier type: computer disc</p>

AACR2 לעומת RDA

ציון האחריות ופירוט השותפים למשאב המידע

Analysis, Synthesis, and Design of Chemical Processes

Fourth Edition

Richard Turton
Richard C. Bailie
Wallace B. Whiting
Joseph A. Shaeiwitz
Debangsu Bhattacharyya

Upper Saddle River, NJ • Boston • Indianapolis • San Francisco
New York • Toronto • Montreal • London • Munich • Paris • Madrid
Capetown • Sydney • Tokyo • Singapore • Mexico City

AACR2 לעומת RDA

ציון האחריות ופירוט השותפים למשאב המידע

AACR2	RDA
Analysis, synthesis, and design of chemical processes / Richard Turton ... [et al.].	Analysis, synthesis, and design of chemical processes / Richard Turton [and 4 others] Analysis, synthesis, and design of chemical processes / Richard Turton, Richard C. Bailie, Wallace B. Whiting, Joseph A. Shaeiwitz, Debangsu Bhattacharyya.
	רישום המחברים: אופציה 1: Author: Turton, Richard אופציה 2: Author: Turton, Richard Author: Bailie, Richard C. Author: Whiting, Wallace B. Author: Shaeiwitz, Joseph A. Author: Bhattacharyya, Debangsu

AACR2 לעומת RDA

ציון הוצאה לאור, הפצה, ייצור וזכויות יוצרים

AACR2	RDA
Imprint/published (דפוסת/מו"ל)	חומר שלא פורסם: Production (הפקה)
	חומר שפורסם: Publication (הוצאה לאור) Distribution (הפצה) Manufacture (ייצור) Copyright (זכויות יוצרים)
<p>חסרונות:</p> <ul style="list-style-type: none"> - פרטי הוצאה לאור, הפצה, ייצור וזכויות יוצרים יכולים להופיע ביחד בשורה אחת. - במקרה של חומר שלא פורסם, מידע שאינו קשור למו"ל מוצג כמו"ל. - רישום שנת זכויות היוצרים אינו בהכרח תואם לשנת ההוצאה לאור. 	<p>הנחיות רישום לחומר שפורסם:</p> <ul style="list-style-type: none"> • פרטי ההפצה יירשמו אם פרטי ההוצאה לאור אינם ידועים. • פרטי הייצור יירשמו אם פרטי ההוצאה לאור וההפצה אינם ידועים. • תאריך הייצור יירשם אם תאריכי ההוצאה לאור, ההפצה וזכויות היוצרים אינם ידועים. • תאריך זכויות היוצרים יירשם אם תאריכי ההוצאה לאור וההפצה אינם ידועים.

AACR2 לעומת RDA

ציון הוצאה לאור, הפצה, ייצור וזכויות יוצרים

AACR2	RDA
תזה טכניונית (חומר שלא פורסם):	
Published: Haifa : [s.n.], תשע"ג 2012	Production: Haifa : Technion – Israel Institute of Technology, תשע"ג 2012
שנת ההוצאה לאור ושנת ההפצה אינם ידועים בוודאות, אך שנת זכויות היוצרים ידועה:	
Published: Washington, DC, Economic Research Service, c2002 (כנראה פורסם ב-2003)	Publication: Washington, DC, Economic Research Service, [2003] Copyright: ©2002
המו"ל והמפיץ אינם ידועים, אך בית הדפוס (מקום הייצור) ידוע:	
Published: Boston : [s.n.], 2010.	Publication: Boston : [publisher not identified], 2010. Manufacture: Cambridge : Kinsey Printing Company

לסיכום, RDA:

- ✓ נותן יותר אפשרויות חיפוש
- ✓ מאפשר לקטלוגים לתת תצוגת מידע ברורה יותר
- ✓ מאפשר קבלת מידע מרוכז על כל ישות
- ✓ מספק הקשרים בין ישויות שונות
- ✓ נותן ביטוי מדויק לפורמטים ולסוגי חומר שונים ומגוונים
- ✓ בנוי לתת מענה לפורמטים חדשים שיופיעו בעתיד
- ✓ מתאים למציאות חדשה, ממוחשבת
- ✓ מתאר מידע בשפה ברורה